









Imara del Carmen Salazar

– Allerede da jeg var barn, tænkte jeg over, at jeg selv skal sørge for at komme videre. Jeg skal nok overvinde en hvilken som helst forhindring, for jeg har lært at kæmpe for at få lov til at studere. Jeg værdsætter mit studie højt, fordi det har kostet mig meget.



Imara del Carmen Salazar er 24 år og læser til sygeplejerske på femte år med speciale i patienter med livstruende sygdomme. Imara er født i Camoapa, en provinsby i regionen Boaco, som ligger i det centrale Nicaragua, hvor folk fortrinsvis lever af kvægavl.

Livet for unge i Camoapa er meget enkelt, og de bruger mest tid på at arbejde og gå i skole. Når folk morer sig, er det sport, der er i højeste kurs. Det er deres favorit tidsfordriv. Jeg fik aldrig muligheden for at dyrke sport, fordi jeg begyndte at arbejde allerede da jeg var 10 år gammel og gik i tredje klasse. Jeg hjalp en dame, der var lærer med at passe hendes børn om formiddagen og gik selv i skole om eftermiddagen. Hun betalte mig ikke direkte for arbejdet. Lønnen bestod i, at jeg fik lov til at gå i skole og fik skoleuniform og sko. Det har været en hård kamp for mig og mine søskende at forbedre vores situation. Min familie er meget stor, vi er 11 søskende, og mine forældre har aldrig gået i skole.

Hvorfor flyttede du til hovedstaden?

Jeg kom til Managua, fordi jeg altid har ønsket at komme videre. Under det sidste år i skolen fik jeg et legat, så jeg fik råd til at søge ind på Universidad Autónoma de Nicaragua, UNAN. Jeg gennemførte adgangsprøven og begyndte at læse til sygeplejerske.

Jeg besluttede mig for at søge et internt legat, men jeg fik det ikke, fordi der er så mange studerende, der kommer fra regioner længere væk og derfor blev prioriteret før mig. Jeg fik et eksternt legat og lærte en dame at kende her i Managua, som lod mig bo hos sig det første år på studiet. Takket være legatet havde jeg penge til transport.

Idéen om at læse til sygeplejerske fik jeg, fordi jeg altid har været typen, der kan lide at hjælpe andre menne-

sker. Jeg drømte om at studere noget, der havde med sundhed at gøre, og besluttede mig for, at det skulle være sygeplejerske. Jeg glæder mig til at blive færdig som sygeplejerske, og jeg vil arbejde meget for at befolkningen forandrer deres syn på sygepleje og sygeplejersker her i Nicaragua.

Jeg valgte at specialisere mig i patienter med livstruende sygdomme, fordi man som sygeplejerske arbejder meget tæt på patienten på intensivafdelingerne, da patienterne dér er i en meget kritisk tilstand.

Hvad har gjort størst indtryk på dig i dit studie?

Noget, som har gjort stort indtryk på mig i min praktiske erfaring som studerende, er at passe patienter, som er i det sidste stadie af en kræftsygdom. Det er svært, når sygehuset ikke har ressourcer nok til at kunne give den nødvendige pleje. Nogle gange har sygehuset for eksempel ikke mulighed for at give gratis medicin, og så kan patienten ikke blive behandlet på den rigtige måde. Det har gjort størst indtryk på mig.

Deltager du i frivilligt arbejde?

Udover at studere sygepleje er jeg også formand for studenterforeningen på mit institut. Her findes ni forskellige uddannelser, og jeg står altid til rådighed for mine kammerater, hvis de har et eller andet problem. Som formand for de studerende på instituttet, skal jeg deltage i universitetets rådgivende organ og deltage i institutrådsmøder. Derudover skal jeg være tilgængelig for mine kammerater, når de har problemer og sørge for at de får hjælp. At lave aktiviteter, der på forskellig vis styrker os som studerende i vores udvikling, er også alfa og omega. Eksempelvis tog jeg sammen med mine studiekammerater ud til den Caribiske kyst for at hjælpe ofrene for orkanen Félix. Vi udførte frivilligt socialt arbejde til gavn for befolkningen.

I min rolle som formand, har jeg mange gange oplevet de økonomiske begrænsninger, vi har i forhold til de studerende, som kommer til mig for at få hjælp. Vi studerende får 6 % af det generelle budget, og med de penge skal vi hjælpe de studerende, som har størst behov. Men med det budget kan vi desværre ikke klare at hjælpe flertallet af alle de studerende, som vi vurderer faktisk trænger til hjælp.

Er der mange kvinder i studenterforeningen?

Nej, den kvindelige repræsentation er meget lav i studenterorganisationerne, og det er ikke særligt almindeligt, at en kvinde er formand for studenterforeningen på et institut. Derfor møder jeg meget anerkendelse fra mine studiekammerater.

Jeg har oplevet at blive diskrimineret af mænd på grund af mit køn. Jeg er meget "blød", men når jeg skal forsvare mine kammerater, kan jeg godt træffe de nødvendige beslutninger. Min ydre fremtoning signalerer ikke nødvendigvis styrke, men jeg ved, at jeg besidder en indre styrke, og derfor fortsætter mine kammerater med at bakke mig op.

Udover alt dette med at styre studenterbevægelsen, kan jeg godt lide at læse. Hver måned tager jeg væk fra kollegiet og hjem til min familie. Jeg er katolik og går i kirke og er med i bibelgrupper.

Hvordan var din barndom? Min opvækst har haft stor betydning for, hvem jeg er i dag. Jeg har arbejdet, fra jeg var meget lille, og det har lært mig at være stærk. Allerede da jeg var barn, tænkte jeg over, at jeg selv skal sørge for at komme videre. Jeg skal nok overvinde en hvilken som helst forhindring, for jeg har lært at kæmpe for at få lov til at studere. Jeg værdsætter mit studie højt, fordi det har kostet mig meget.



– Jeg vil gerne arbejde for en NGO, som laver projekter for de dele af befolkningen, der har mest brug for hjælp. Her i Nicaragua er der stor mangel på sundhedscentre, og befolkningen i isolerede egne uden veje bliver oftest ladt i stikken uden adgang til sundhedspleje.

Noget andet, som virkelig har haft betydning, for måden jeg er og tænker på, er hvor dårligt børn behandles i Nicaragua. Det påvirker mig meget, fordi jeg selv som børnearbejder er blevet udsat for vold, da jeg som ti-årig boede langt væk fra min familie. Fordi jeg var så lille, da jeg begyndte at arbejde, blev jeg nødt til bare at tilpasse mig livet i den anden familie. Mine oplevelser gav mig en form for traumer, og jeg blev meget usikker og bange for at udtrykke mine følelser. Jeg var bange for, hvordan folk ville reagere på mine spørgsmål, så jeg turde ikke sige mine tanker højt.

Jeg blev bevidst om mit problem, da jeg startede på universitetet, fordi en sygeplejerske er nødt til at være åben, samtalevant og altid venlig. Men i stedet for at være snakkesaglig var jeg meget stille. Hele det første års praktik sagde jeg næsten ingenting, og jeg var bange for at rapportere videre, hvis en patient havde problemer med en læge, og ikke selv turde sige det. Men som tiden gik, og jeg fortsatte mine studier, har jeg forandret mig. Det var ikke nødvendigt med en psykolog, for mit sygeplejestudie gav mig indsigt, så jeg kunne komme videre ved egen hjælp.

Som modstykke til mine egne oplevelser af at ingen hjalp mig, da jeg havde brug for det, prøver jeg nu at gøre absolut alt hvad der er muligt for mine kammerater, hvis de kommer med et problem. Jeg kan som regel identificere mig med dem og deres problemer qua mine egne erfaringer. Derfor prøver jeg virkelig at hjælpe, det har formet mig, og min måde at tænke på.

Hvem har været en inspiration for dig? Jeg har begge mine forældre, men den person, der har været en slags rollemodel for mig, er min bror, som er cand.mag. i spansk. Han var den første af os 11 søskende, der begyndte at studere, og han klarede at

tage sin uddannelse, fordi han kæmpede for det. Takket være hans råd, og den smule han kunne bidrage med økonomisk, blev jeg hjulpet fremad i min kamp for at komme videre i livet.

Pigerne på sygeplejestudiet har ikke mange penge, de bor hos deres forældre, og forældrene hjælper dem så meget, de kan. De fleste unge i Nicaragua arbejder for at få det hele til at hænge sammen mens de studerer. Men hvis man begynder at arbejde for tidligt, kan det være en forhindring for at få en uddannelse. Selvom jeg begyndte at arbejde allerede da jeg var barn, er det lykkedes mig alligevel at fortsætte med at gå i skole, og jeg endte ikke med at strejfe rundt som majoriteten af børnene gør her i Nicaragua.

Hvordan er det at bo så langt fra familien? Det har været svært for mig at acceptere, at jeg altid kommer til at være langt væk fra min familie. Det meste af min barndom levede jeg langt væk fra min familie, og oplevede ikke de ting som en lille pige burde. Men jeg er ved at overvinde det savn, for jeg ved, at jeg som sygeplejerske ikke kan bo i Camoapa. Det er her i Managua, at der findes muligheder for at udvikle sig indenfor mit fag.

Hvordan ser fremtiden ud? Min drøm er at fortsætte med at studere, at fortsætte med at specialisere mig indenfor mit fag som intensivsygeplejerske, og at bidrage til udviklingen af sygeplejen. Jeg vil gerne arbejde for en græsrodsorganisation, som laver projekter for de dele af befolkningen, der har mest brug for hjælp. Her i Nicaragua er der stor mangel på sundhedscentre, og befolkningen i isolerede egne uden veje bliver oftest ladet i stikken uden adgang til sundhedspleje.

Jeg vil blive ved med at studere sygepleje, fordi faget hele tiden udvikler sig og det er som sygeplejerske vigtigt


at følge med. Det er vigtigt at blive ved med at udvikle sig og hele tiden lære sig mere, så man ikke bliver fagligt stillestående. Sygepleje er et fag, som skal være på højde med andre faglige retninger.

En sygeplejerske er en person, der giver alt, hvad hun eller han har i sig. Lønnen for en sygeplejerske er meget lav, omkring 3000 cordobas [750 DKK, red.] om måneden. En sygehjælper tjener omkring 1500 cordobas [375 DKK, red.]. Sygeplejersken er en uundværlig ressourceperson, fordi det altid er hende, der opholder sig ved siden af patienten. Det er altid sygeplejersken, der følger patienten gennem hele indlæggelsen, og giver patienten den omsorg som ligger i forlængelse af den behandling, som lægen ordinerer.

Der er ikke særlig stor respekt for os som sygeplejersker i samfundet. Sygeplejersken bliver set på som en ubetydelig person, der kun gør det, som lægen siger. Vi får ikke den anerkendelse, som vi fortjener. Patienten ender altid med at takke lægen. Sygeplejersken som hele tiden er ved patientens side, som plejer ham, er altid den som står tilbage med hænderne tomme¹.

Jeg vil gerne hjælpe mine kollegaer, og jeg ønsker, at vi sammen tager initiativer, når det gælder fremtiden. At vi ikke kun bliver sygeplejersker, men at vi også sætter os andre mål som er større. Vi skal udvikle os professionelt for at give den bedst mulige behandling til patienten, og vi skal anerkendes for vores arbejde! ■

1. Det er tradition for at patienten afleverer forskellige naturalia (mad, kage etc.) som tak til lægen.

A man with a black cap and a pink Lacoste polo shirt stands in front of a wall covered in colorful graffiti. He is wearing a silver watch on his left wrist and a chain on his belt. The background features abstract graffiti in shades of green, red, and yellow.

- Jeg begyndte at formgive mine egne krukker, og male dem på den måde, jeg selv ville. Nu har jeg mine egne farver og mine egne pensler. Jeg kan ikke lave alle slags arbejder, men med det jeg har, kan jeg godt klare mig.

Rafael Alberto Ramírez Buitrago



Han havde ikke penge til at betale for sin eksamen fra folkeskolen/-gymnasiet. Derfor har han ikke kunnet begynde på universitetet, hvilket er en stor frustration for ham. Han er kunstner, elektriker og bilmekaniker. Hans mål i livet er at studere til elektroingeniør på universitetet. Han hedder Rafael Alberto Ramírez Buitrago og han er 24 år gammel.

Jeg blev færdig med alle fagene i folkeskolen/gymnasiet i 2003. Alligevel har jeg ikke kunnet søge ind på universitetet, fordi jeg ikke har haft penge til at betale for at komme op til de afsluttende eksaminationer. Til sidst gav de mig dog langt om længe mulighed for at tage min tekniske eksamen. Bag efter skulle jeg så betale hvad jeg skyldte, hvorefter jeg kunne få mit eksamensbevis i hånden. Der var dog det problem, at vi ikke havde nogen penge derhjemme. Året efter fik vi lidt flere penge, og der blev lavet en betalingsplan, men det lykkedes mig alligevel ikke at betale hvad jeg skyldte skolen.

Hvordan var din opvækst? Jeg havde en god opvækst og manglede aldrig noget. Senere, da jeg blev teenager, blev alt anderledes. Mine forældre blev skilt og min mor giftede sig med en anden. Midt i den følelsesmæssige krise, som vi befandt os i, havnede vi også i en økonomisk krise. Min far, som havde været forsørgeren derhjemme, holdt op med at bidrage til vores økonomi. Da mine forældre blev skilt, ville han ikke betale længere.

Jeg begyndte at arbejde, men jeg

tjente ikke nok til at kunne betale for alt det, som jeg havde brug for. Jeg fik et lille legat hos CECNA¹, for at studere elektricitet og mekanik. De hjalp mig med at få en praktikplads hos Julio Martínez². Jeg arbejdede dér og tog samtidig et kursus for at få så meget ud af det som muligt. Men jeg blev aldrig færdig med kurset.

Vold i familien Grunden til, at mine forældre blev skilt var, at min far slog min mor. Jeg var den, der beskyttede hende. En mandag kunne jeg ikke tage på arbejde. Jeg var nødt til at blive hjemme for at passe på min mor, og jeg ringede ikke for at sige, at jeg ikke kom. Da jeg kom hen på arbejdet om tirsdagen, blev jeg fyret. Jeg fik ikke engang lov til at forklare mig, og de havde allerede fundet en ny. På den måde gik jeg glip af den chance, jeg havde fået.

Jeg er meget ked af, at jeg gik glip af den chance. Hvis jeg havde fået lov at fortsætte der, var jeg kommet meget længere i dag, og jeg havde kunnet opnå mange af mine mål. Men jeg mistede chancen.

Hvor gammel var du, da du begyndte at arbejde? Jeg var 16 år gammel, da jeg begyndte at arbejde på et værksted. Men jeg begyndte reelt set at arbejde tidligere, sammen med min far, på markedet. Formelt begyndte jeg, at arbejde, da jeg var 18 år gammel. Jeg arbejdede i et firma, som sælger fødevarer, som indpakker i pakkeafdelingen. Jeg fik fast arbejde der, og kunne kombinere mit studie med arbejdet. Jeg arbejdede i hverdagene og læste i weekenderne.

Teenageårene Det var svært, når du gerne ville gennemføre noget, og der ikke var nogen, der kunne hjælpe dig økonomisk. Selv om man vil, kan man ikke, fordi der ikke er penge nok. Måske er der penge til at klare det mest nødvendige, men så er der heller ikke flere. Sådan var mine teenageår.

I min families øjne, har jeg altid været rebel. Sandheden er egentlig bare, at jeg ikke havde lyst til at lave det, som de mente, jeg skulle. De spurgte mig aldrig, hvad jeg havde lyst til. De havde bare nogle ideer om, hvad jeg skulle lave. Så på den måde blev jeg rebel i deres øjne.

I dag har jeg en god relation til mine forældre. Bedre end før. Det, som er sket, har vi lagt bag os. Nu ser vi fremad. Vi kan omgås på en normal måde, og vi har ikke nogle store problemer, når vi er sammen. Det er jeg glad for.

Mine forældres skilsmisse påvirkede mig meget, men på trods af problemerne, er det lykkedes mig at opnå flere af mine mål. Jeg føler, at det hele går nemmere nu. De hjælper mig, både min far og min mor, selv om de er skilt.

Er du ked af at du ikke har arbejde? Hvis jeg havde et arbejde, ville alt være meget bedre. Men det er meget svært at finde et arbejde. Den eneste måde er, hvis man har et netværk. Hvis du ikke har et netværk, er alt meget besværligt og dyrt. Du skal lave et CV og betale busbillet for at komme hen til det firma, hvor du vil søge job. Først skal man tage derhen for at ansøge om jobbet og aflevere sit CV. Hvis de så ringer, skal man tage derhen igen til samtale. Oftest er det bare spild af tid



– I min families øjne, har jeg altid været rebel. Sandheden er egentlig bare, at jeg ikke havde lyst til at lave det, som de mente, jeg skulle. De spurgte mig aldrig, hvad jeg havde lyst til. De havde bare nogle ideer om, hvad jeg skulle lave.

og penge. Man bliver blot mere desillusioneret.

Hvornår begyndte du at lave kunst?

Som teenager drev jeg meget rundt i gaderne og begyndte at lave graffiti. En veninde havde en søster, som havde et kunstværksted, et firma som hedder Diastractos. Hun malede og designede. Jeg talte med hendes mor. Jeg har altid været glad for kunsthåndværk. Nu kan jeg flette armbånd, lave tæpper og andre ting. Vi blev enige om, at jeg blev afregnet i forhold til, hvor meget jeg lavede, og hvor svære tingene var at lave. Før jeg startede, havde jeg allerede øvet mig i at male. I begyndelsen var vi ikke altid enige om, hvilke farvekombinationer, der skulle bruges. Ofte valgte jeg andre farver end dem, hun havde forestillet sig kunne anvendes, men nu opmuntrer hun mig til at tage egne initiativer. Jeg har lært at male krukker og laver mine egne design på dem.

Hun lærte mig at se formen på krukken, dens design, og hvordan farverne skal kombineres, efter hvordan krukken ser ud. Jeg har lært om farveskalaen, om farver som jord, luft og ild og de forskellige toner af farverne.

Da jeg stoppede hos hende, fortsatte jeg med at lave lidt derhjemme, mest som tidsfordriv. Det kunne jeg godt lide. Jeg begyndte at formgive mine egne krukker, og male dem på den måde, jeg selv ville. Nu har jeg mine egne farver og mine egne pensler. Jeg kan ikke lave alle slags arbejder, men med det jeg har, kan jeg godt klare mig.

Jeg kan godt lide farver. Tidligere da jeg vævede armbånd, begyndte jeg at kombinere farver. Jeg fandt ud af, hvilke farver, der passede godt sammen, nogle gange stærke farver, andre gange bløde, diskrete mørke farver.

Hvilke slags kunsthåndværk laver du? Jeg laver krukker og tallerkener.

Jeg køber dem umalede i keramikbyen San Juan de Oriente. Der kan de godt finde ud af at lave god kvalitet. Jeg maler flasker, krukker og tallerkener. Når jeg tjener lidt penge, tager jeg derhen for at købe to eller tre keramikgenstande, og så begynder jeg at arbejde med dem. Når jeg er tilfreds med kvaliteten af mit arbejde, gemmer jeg dem, indtil der kommer en eller anden ven fra USA eller nogen fra familien og køber dem.

Jeg har aldrig været med i en gruppe eller organisation for kunstnere, fordi mit arbejde er ikke særligt omfattende. Jeg er nødt til at tjene lidt for at kunne købe keramikken og arbejde meget hårdt for at få det færdigt til salg.

Jeg har ikke penge til at betale for undervisning i maleri. Transport og arbejdsmateriale betyder også udgifter. Jeg har nok tid, men jeg har ikke råd. Det er økonomien, der begrænser mig.

Er du frustreret over, at du ikke kunne begynde på universitetet?

Det har været en frustration. Det er svært at acceptere, fordi jeg altid har haft lyst til at studere, helt fra dengang jeg var lille. Jeg ville blive færdig med min folkeskole og derefter min tekniske uddannelse. Ja, det har været hårdt, at jeg ikke kunne komme videre. Mange unge i Nicaragua har de samme begrænsninger som mig. Der er mange fattige, og mange har større problemer at håndtere end jeg.

Det sværeste, jeg har oplevet var, da jeg boede alene, dengang mine forældre blev separeret. Jeg boede alene, og blev nødt til at betale for vand, elektricitet og mad selv. Det var derfor, jeg blev nødt til at arbejde.

Er du nogensinde blevet tilbudt narkotika? Ja. Der var en fyr, der var med i en bande, som tog stoffer. Jeg har aldrig været med i en bande, men jeg har

prøvet at tage stoffer. Jeg har prøvet kokain, marijuana og crack. Jeg gjorde det engang imellem. De seneste par år har jeg ikke taget noget, og jeg har ingen lyst til at gøre det, for jeg ønsker ikke, at det går hen og bliver en vane.

Min situation er bedre nu. Jeg har det bedre både følelsesmæssigt og økonomisk. Jeg tror, at der er mange unge, som ville lade stofferne være, hvis de fik hjælp.

Hvis du kunne lave om på noget af det, du har gjort i dit liv, hvad skulle det så være?

Jeg ville ikke have taget stoffer. Det er noget man skal holde sig fra. Jeg har også brugt meget tid på at tænke over, hvordan jeg kunne komme videre med min uddannelse. Det var som et projekt, der lå ude i fremtiden, men som jeg ikke gjorde noget ved.

Om fem år, læser jeg på fjerde år på universitetet, om Gud vil det. Jeg vil ikke spille et eneste år mere. Jeg ved ikke, hvordan det vil kunne lade sig gøre, men om et års tid skal jeg begynde på universitetet. Når jeg er på mit fjerde år, vil jeg begynde i praktik på en af statens virksomheder, eller for egen regning. Den seneste tid har jeg tænkt meget på at begynde på min uddannelse og på at arbejde videre med kunsthåndværk.

Hvordan er situationen for de unge i Nicaragua?

Det er en daglig kamp. Det er svært at leve, og meget svært at blive til noget. Det er svært for de unge, fordi der er så mange sociale problemer. Det største problem er alle de stoffer, der findes i dag. For ti år siden var der også stoffer, men slet ikke som i dag. I hvert område findes der to eller tre, der sælger. Nicaragua er propfyldt med stoffer. Alle unge kan få fat i dem – også børnene. At blive til noget og få en uddannelse er svært, fordi selv om man gerne vil, er det meget få,

der har penge til at gøre det for.

Det eneste jeg kan gøre for at hjælpe dem, er at fortælle en smule om mit liv, og om hvordan man kan komme videre.

Blander du dig i politik?

Politik er meget beskidt. Korrupt. Jeg deltager næsten aldrig i politiske aktiviteter. Kun når der er valg i Nicaragua, kommunevalg eller præsidentvalg. Så deltager jeg i arbejdet. Jeg støtter et bestemt parti, men jeg er ikke dybt overbevist, og jeg kan ikke lide at blande mig i politik. Jeg kan ikke lide det, og jeg har ikke lyst til at blive korrupt.

Unge burde måske deltage mere aktivt i politik, men det er svært. De mangler motivation. De unge ved, at politik er som et stort monster, der er svært at kæmpe imod. Der er ingen, som har lyst til at blande sig for meget. Der er mennesker som har prøvet, som er blevet slået ihjel. ■

1. El Centro de Capacitación Nicaragüense, teknisk skole i Managua.
2. Bilværksted i Managua.

Victor Manuel Reñazco



- Det er, som vi siger her i Nicaragua, vigtigt at man bidrager med sin skefuld til suppen, for at den skal smage godt. Det drejer sig om at få sine ideer og meninger kommunikeret ud i et bredere forum.



Han er 22 år gammel og kommer fra hovedstaden Managua, hvor han er vokset op i det fattige kvarter El Recreo. Han er dybt engageret i sociale emner som unges rettigheder, kønsproblematikker og forebyggelse af vold, og arbejder med et projekt, der er støttet af Red Barnet Canada.

Jeg hedder Victor Manuel Reñazco og har boet i Managua i hele mit liv. Jeg bor sammen med min mor og mine søstre, for min far stak af, da jeg var 7 år gammel. Man får jo ellers at vide som barn, at der i en familie skal være både en mor og en far. Men jeg havde en meget god opvækst, fordi det altid var min mor, som passede på mig. Det var hende, der sagde til mig, hvad jeg skulle gøre og hvordan jeg skulle opføre mig. Jeg tror, at det er noget som har hjulpet mig i livet, fordi jeg på et tidligt tidspunkt lærte også at se tingene fra en kvindes perspektiv. Jeg havde et nært og fortroligt forhold til min mor. Min mor arbejder som laboratorieassistent.

Jeg havde meget stor frihed, da jeg voksede op, og min mor lod mig gå ud og lege alene. Hun stolede på, at jeg kunne klare mig. På den måde blev jeg stærk, og jeg har lært at tage vare på mig selv.

Det vil sige, at du voksede op, i en familie, hvor det var kvinden, som bestemte? Ja, det er rigtigt.

Hvordan er dit forhold til din far?

Det er ikke særlig nært. Jeg ser ham, vi snakker sammen, men det har været en relation på distancen. Nogle gange folte jeg mig meget alene, for eksempel når de andre drenges fædre kom for at aflevere dem i skole, men min mors tilstedeværelse kompenserede for det. Selvfølgelig findes der altid et tomrum, og det har da påvirket mig, og der har været tidspunkter, hvor jeg har været bitter. Efterhånden som jeg blev ældre, tænkte jeg mindre på, at jeg ikke havde en far i hjemmet.

Hvordan var det at gå i skole?

Jeg kunne godt lide at gå i skole. Jeg deltog altid, hvis der var en eller anden aktivitet, som for eksempel at plante træer eller sådan noget. I de større klasser spillede jeg i et marchorkester, og senere spillede jeg lyre. Jeg kunne godt lide, at pigerne kom, og sagde, "Victor spiller lyre!" Jeg blev meget glad, og kunne godt lide det. Jeg var også med i elevrådet, og på et tidspunkt blev jeg valgt til formand.

På skolen deltog jeg i en casting til et radioprogram. De kom fra et program i fjernsynet, som hed Tita y Ternura, og var i gang med at lave en radioversion. Jeg var med i udtagelsen på skolen og blev udvalgt til at være med. Fra sjette klasse lavede jeg radioprogrammer. Jeg var 11 år gammel.

Radioprogrammet gik ud på at arbejde for børns rettigheder. Ideen var, at lytterne skulle lære at sige fra overfor vold og lære om menneskerettighederne. Lytterne skulle lære, at menne-

skerettigheder også gælder indenfor hjemmets fire vægge. Det var det vigtigste.

Hvordan synes du, at denne oplevelse med radioprogrammet påvirkede dig?

Det har formet hele mit liv. Min måde at tænke på forandredes fuldstændigt, og jeg blev bevidst om kønsproblematikker, vold og om rettigheder. Alt det jeg lærte, påvirkede mit eget liv. Jeg legede ikke længere, som jeg havde gjort, men begyndte at bruge min tid på at hjælpe andre. Jeg kunne godt lide det, og det er derfor jeg begyndte at læse social kommunikation på universitetet. Det betød også, at jeg blev mere socialt bevidst, og at jeg folte et ansvar for mine medmennesker.

Hvad var det, der skete med din nye bevidsthed?

Den voksede. På det tidspunkt, vidste ingen derhjemme noget om den slags ting. Min mor vidste en masse ting om at arbejde på laboratorium og min søster læste IT på universitetet. Pludseligt fik vi en masse social indsigt i unges virkelighed og deres rettigheder derhjemme. Tidligere var der ingen af os, der vidste noget som helst om dette emne.

Tvivlede du på dine muligheder for at læse videre?

Jeg gik i den kommunale folkeskole. Det kostede mellem 10 og 20 cordobas [Mellem 2,50 og 5,00 DKK] om måneden. Men det forandrede dengang jeg begyndte at læse på universitetet, fordi det var privat. Den

billigste uddannelse kostede 60 dollar, og min mor havde ikke råd til at betale for det. Det lykkedes mig at få et legat, og jeg læste i fire år, uden at det kostede os noget. Vi skulle blot betale for bøger og alt det andet, man bruger, når man læser på universitetet.

Da jeg havde læst to år på universitetet, fik min mor et meget godt job. Hun tjente omkring 400 dollar om måneden. Det var meget. Jeg havde jo mit legat, og derfor kostede universitetet ikke noget, så vi fik råd til, at jeg kunne begynde at læse engelsk. Jeg kunne allerede noget engelsk i forvejen, og efter at have taget fire kurser, talte jeg flydende engelsk. Jeg var 18 år gammel.

Senere tog jeg et kursus i Public Relations, og en efteruddannelse i kommunikation, med fokus på HIV-AIDS.

Hvordan blev jeres organisation født?

Radioprogrammet som jeg arbejdede for var jo et børneprogram, så jeg blev nødt til at stoppe der, da jeg fyldte 18 år. Vi var en gruppe på syv venner, som besluttede os for at organisere en ungdomsorganisation. Vi bad Red Barnet om hjælp, og de sørgede for penge og en konsulent, der skulle hjælpe os med at strukturere vores ideer. Vi fandt ud af, at vi ville skabe en ungdomsbevægelse, ligesom i 80'erne. Ideen var en bevægelse, der udsprang af intet, og som kunne få stor indflydelse på samfundet.

På den måde blev ungdomsbevægelsen født. Det har været rigtigt hårdt arbejde. Vi ville fokusere på unges rettigheder, og det er faktisk lykkedes os at få reel politisk indflydelse.

Hvad var dit første lønnede job?

Min første løn fik jeg, da jeg var 18 år gammel. Det var en NGO, som ringede mig op. De ville have mig til at arbejde med et projekt i bydelen Acahualinca. Det drejede sig om at prøve at få nogle børn ud af børnearbejde. Organisation-

en ville prøve at lære dem at lave radioprogrammer. Jeg følte en stærk forpligtigelse for det projekt. Jeg arbejdede der i seks måneder med at uddanne børnene, så de selv kunne lave et radioprogram. Til sidst lykkedes det dem at lave "Radio Teatro".

Hvor meget tjente du? Jeg fik 600 dollar for seks måneders arbejde, og det var meget for mig. Jeg var der i seks måneder, og fik 100 dollar om måneden.

Hvad betød den indtægt for økonomien i jeres familie? På det tidspunkt var vores økonomi allerede bedre. Min løn betød at vi fik et lille overskud, så ikke alle vores penge gik til at betale for elektricitet, vand og telefon. For min mor betød det, at jeg ikke længere bad hende om penge til bussen. Det var rart at tjene sine egne penge, og jeg har ikke siden haft behov for at få penge fra min mor.

Har du haft mulighed for at rejse til andre lande? Ja, som ungdomsorganisation er vi blevet inviteret til forskellige konferencer. Når arbejdsproget er engelsk, er det kun mig, som kan deltage. Det er vigtigt for os, at kunne deltage i disse konferencer. På den måde, har jeg haft mulighed for at rejse til blandt andet El Salvador og Canada. Jeg arbejdede også som ung international reporter, og det gav mig mulighed at rejse rundt og lave interviews og nyhedsreportager.

Hvad drømmer du om? Jeg synes det er vigtigt, at man fortsætter med at have drømme. Jeg har fået nye drømme. Før var mine drømme mere enkle. Jeg drømte om, at kom til León¹, eller jeg drømte om, at købe en mobiltelefon. Nogle af mine drømme er allerede gået i opfyldelse. Jeg har f.eks. været i fjernsynet. Med tiden forandrer ens

drømme sig. De tager en anden form og bliver mere avancerede. Jeg føler, at der er ting, jeg gerne vil opnå på et politisk niveau. Nu vil jeg bidrage til at skabe en forandring.

Lige nu drømmer jeg også om materielle ting. Jeg vil købe et hus, fordi jeg ikke længere er tryk i det kvarter, hvor vi bor. Jeg kunne godt tænke mig, at arbejde for FN, og derigennem være med til at hjælpe mit land.

I vores kvarter findes der mange unge, som laver en masse ballade, og nogen laver også kriminalitet. Der er voksne som sælger stoffer. Der er folk som har barer, og der er mange prostituerede. Der er mange aspekter, som gør at de unge er meget sårbare i sådan et miljø.

Hvorfor blev du ikke en af de unge, som laver ballade og er involveret i kriminalitet?

Jeg tror det skyldes to ting. For det første på grund af sammenholdet i min familie, hvor vi altid har haft tillid til hinanden. Vi havde også fokus på at forandre vores og andres situation. Min mor levede jo med en voldelig mand, min far, men hun ville bryde sin sociale arv. Hun har aldrig slået mig. Hun ville ikke have, at vi børn skulle leve videre i det helvede af vold, som hun selv havde oplevet. For det andet, at min skole og mit arbejde altid har været stimulerende for mig, og jeg har set at der findes en meget mere interessant levevis end kriminalitet og prostitution. Kombinationen af de to ting har gjort, at jeg kan holde mig udenfor det, der ellers sker i mit kvarter.

Hvad synes naboerne om dig som person? De ser mig som ihærdig, fordi jeg har opnået mål, som de selv ønsker, at deres børn opnår. Jeg har vist at man kan uddanne sig, så de ser mig som en rollemodel, og jeg hjælper dem gerne.


Synes du at unge burde deltage mere aktivt i politisk arbejde? Absolut. Jeg synes det er helt centralt at deltage. Det bidrager til, at man selv får lov til at bestemme over sit eget liv. Det er vigtigt at deltage og sige sin mening. Det er, som vi siger her i Nicaragua, vigtigt at man bidrager med sin skefuld til suppen, for at den skal smage godt. Det drejer sig om at få sine ideer og meninger kommunikeret ud i et bredere forum.

Tror du at manglen på politisk deltagelse skyldes den politiske kultur i Nicaragua? Ja, det skyldes, at der er stor afstand mellem befolkningen og politikerne, og så er den information, man får ikke tilstrækkelig. Den politiske kultur i Nicaragua og i resten af verden, mangler meget.

Kan man sige, at ungdomsorganisationen har åbnet døre for dig, personligt? Bevægelsen har hjulpet mig til at hjælpe andre. Ved at gøre det, er jeg kommet i rampelyset, både socialt og professionelt. Det er fordi, tror jeg, at vi laver et godt stykke arbejde, og folk tror på det, vi laver. ■



– Den billigste uddannelse kostede 60 dollar, og min mor havde ikke råd til at betale for det. Det lykkedes mig at få et legat, og jeg læste i fire år, uden at det kostede os noget. Vi skulle blot betale for bøger og alt det andet, man bruger, når man læser på universitetet.



– Jeg synes, det er rart at unge mennesker kan få muligheden for at fokusere på specifikke problematikker som for eksempel vores miljø. Det er vigtigt, at de unge forstår, at de godt kan være med til at påvirke det, der sker i samfundet.

Rafael Estrada Reyes

Jeg hedder Rafael Estrada og er 25 år gammel. For tiden koordinerer jeg "El Club de Jóvenes Ambientalistas" (Klubben for Unge Miljøforkæmpere), hvor mit ansvar er at styre i hvilken retning, vi skal rette vores indsatser. Klubben består mest af unge, som har en interesse i at arbejde for et bedre miljø. Vi arbejder med miljøbeskyttelse, miljøkonservering og laver lobbyvirksomhed for at bidrage til, at vores politikere laver en politik, der fører til en bæredygtig miljøindsats.

Jeg er stadigvæk ikke færdig med min uddannelse i marketing. Jeg er grafisk designer. Det kan lyde lidt adskilt fra det, jeg laver nu indenfor miljøbevægelsen.

Hvordan var din opvækst? Noget jeg husker fra min opvækst, er at jeg aldrig har boet sammen med både min mor og min far på samme tid. Jeg boede enten hos min mor eller hos min mormor og morfar. Den største del af min barndom boede jeg hos min mormor, og det har selvfølgelig formet mig meget. Min mor emigrerede til Costa Rica for at arbejde, og vi klarede vores hverdag takket være de penge, hun sendte hjem til os. Min mor blev en person, som ikke rigtigt var der for os børn, og jeg har ikke så stærke følelser for hende, som jeg kunne ønske mig. Den, som har været vigtigst for mig, er min mormor, og hun betyder rigtig meget for mig.

Min far er egentlig mere som en storebror for mig. Han er meget ungdommelig i sin måde at være på.

I år 2000 besluttede jeg mig for at flytte tilbage til Nicaragua. [fra Costa Rica red.], og der flyttede jeg hjem til

min far. Det forandrede hele mit liv og blev starten på en ny måde at anskue livet og min uddannelse på. Det, altid at forsøge at vokse som menneske, fik større fokus. Min far er min vigtigste lærer i livet.

Jeg husker, da jeg lige var flyttet ind hos ham. Jeg havde vel været der i en uges tid, da han en dag kom med en stak bøger. Otte stykker. Han sagde, "du kommer ikke ud fra det her kontor, før du har læst dem her". Jeg blev siddende i to uger på hans kontor og læste, læste og læste. På den måde begyndte jeg at interessere mig for grafisk design og informatik. Der var en ny verden, der åbnede sig for mig. Jeg begyndte at eksperimentere med andre typer arbejde, for min far gav mig styrke og opfordrede mig til at afprøve nye ting.

Da jeg kom til Nicaragua, var jeg meget religiøs. Jeg tilhørte en protestantisk frikirke. Så det at møde min far, som var som et vilddyr, gjorde at jeg begyndte at sætte spørgsmålstejn ved mange af de ting, jeg havde troet på. Hans måde at være på gjorde, at jeg blev nødt til at konfrontere min tro med det nye, jeg oplevede. De diskussioner vi havde, har bidraget til, at jeg ser livet på en helt anden måde i dag.

Hvornår fik du din første løn? Jeg var 14 år gammel, da jeg fik mit første job. Min onkel er fotograf, og jeg begyndte at opsøge ham. Jeg fik muligheden for at tage nogle kurser i fotografi og begyndte at arbejde sammen med min onkel. Vi filmede og fotograferede. Jeg har også arbejdet som kaffeplukker. Min mor har altid gjort meget for at stoppe min lyst til at afprøve nye ting, men på en eller anden måde er det lykkedes mig at

gøre det alligevel. Jeg har haft en trang til at komme ud i verden og opdage den. Det er den eventyrlyst, som har gjort, at jeg har opsøgt alternative indtægtskilder.

Kan du fortælle om miljøbevægelsens politiske agenda? Meget drejer sig om uddannelse. Vi arbejder på to niveauer. Dels med uddannelse, dels med lobbyvirksomhed. Jeg slider med lobbydelen.

Jeg har været med i miljøbevægelsen i to og et halvt år. Det er det første, jeg rigtigt har engageret mig i. Jeg kan godt lide arbejdet, fordi problemerne med miljøet er et reelt problem, vi står overfor. Det er rart at være en del af en organisation, som virkelig kan påvirke og ændre tingene til det bedre. Det drejer sig jo ikke kun om vores miljø, men også om at andre dele af samfundet indirekte kan påvirkes positivt.

Jeg synes, det er rart at unge mennesker kan få muligheden for at fokusere på specifikke problematikker som for eksempel vores miljø. Det er vigtigt, at de unge forstår, at de godt kan være med til at påvirke det, der sker i samfundet. Jeg deltog f.eks. aktivt i valgkampagnen i 2006. Vi lavede aktioner, som havde det formål at vække folketingskandidaternes interesse for miljøet og få dem til at skrive under på en miljøplan for landet.

Hvis du havde mulighed for at forandre noget for unge i Nicaragua, hvad skulle det være? Jeg ville ændre på måden unge mennesker anskuer verden på. Det er meget få unge i dag, som virkelig forstår hvor slem situationen egentlig er i Nicaragua. De fleste lever et meget overfladisk liv uden blik for virkeligheden.



- Selvfølgelig er uddannelse en central faktor for, at vi som mennesker kan udvikles og vokse. Når et land som Nicaragua ikke kan tilbyde en ordentlig skolegang af høj kvalitet, betyder det at landet står overfor alvorlige problemer.

Hvad er dit syn på tingenes tilstand i dagens Nicaragua? Vi lever i et land, hvor den største del af befolkningen er fattig. Selv de mest basale ydelser mangler. Uddannelsessystemet har store mangler helt fra de mindste klasser, og kun en meget lille del af befolkningen har et godt liv. Jeg synes, at vi unge burde indtage en mere fremtrædende rolle for at påvirke det, der sker i landet. Men det er vigtigt, at det vi laver, er proaktivt, og at vi påvirker det, som sker på nationalt plan. Vi unge skal komme med vores input til de forandringer, der bør ske. Så ja, det er vigtigt at de unge fokuserer på at få større politisk indflydelse.

Selvfølgelig er uddannelse en central faktor for, at vi som mennesker kan udvikles og vokse. Når et land som Nicaragua ikke kan tilbyde en ordentlig skolegang af høj kvalitet, betyder det at landet står overfor alvorlige problemer. Situationen for unge nicaraguanere er svær, for de fleste unge nicaraguaner er fattige.

Hvad drømmer du om? Jeg vil blive færdig med mit studie og specialisere mig. Jeg kan se, at der findes mange ting at gøre her i Nicaragua, og jeg vil gerne være en del af de forandringer, men for mig er det vigtigt, at jeg kan gøre det på en professionel måde.

Har fattigdommen været en forhindring for dig, når det gælder opnåelse af dine drømme?

Alt er jo relativt. Jeg var 21 år gammel, da jeg blev far. Det forandrede mit

liv, især fordi min kæreste og jeg ikke har fået særlig meget hjælp fra vores familier. Det har været hende og mig, der skulle klare den situation. Hendes familie har hjulpet en lille smule, men ellers er det kun os to og barnet.

Hvad lærte du af det? At det er vigtigt at bruge prævention. At man skal gøre tingene ordentligt og passe på. Det var uansvarlighed og uagtsomhed, som gjorde, at hun blev gravid. Rollen som far har forandret mit liv, og jeg har lært, at det er vigtigt at have styr på tingene. Jeg er blevet nødt til at blive voksen, fordi nu er der et andet menneske, som er afhængigt af mig. Jeg har lært at tage ansvar.

Hvad er du bange for? At mislykkes. Jeg er bange for at opdage, at jeg ikke kan komme videre, at jeg holder op med at vokse som menneske.

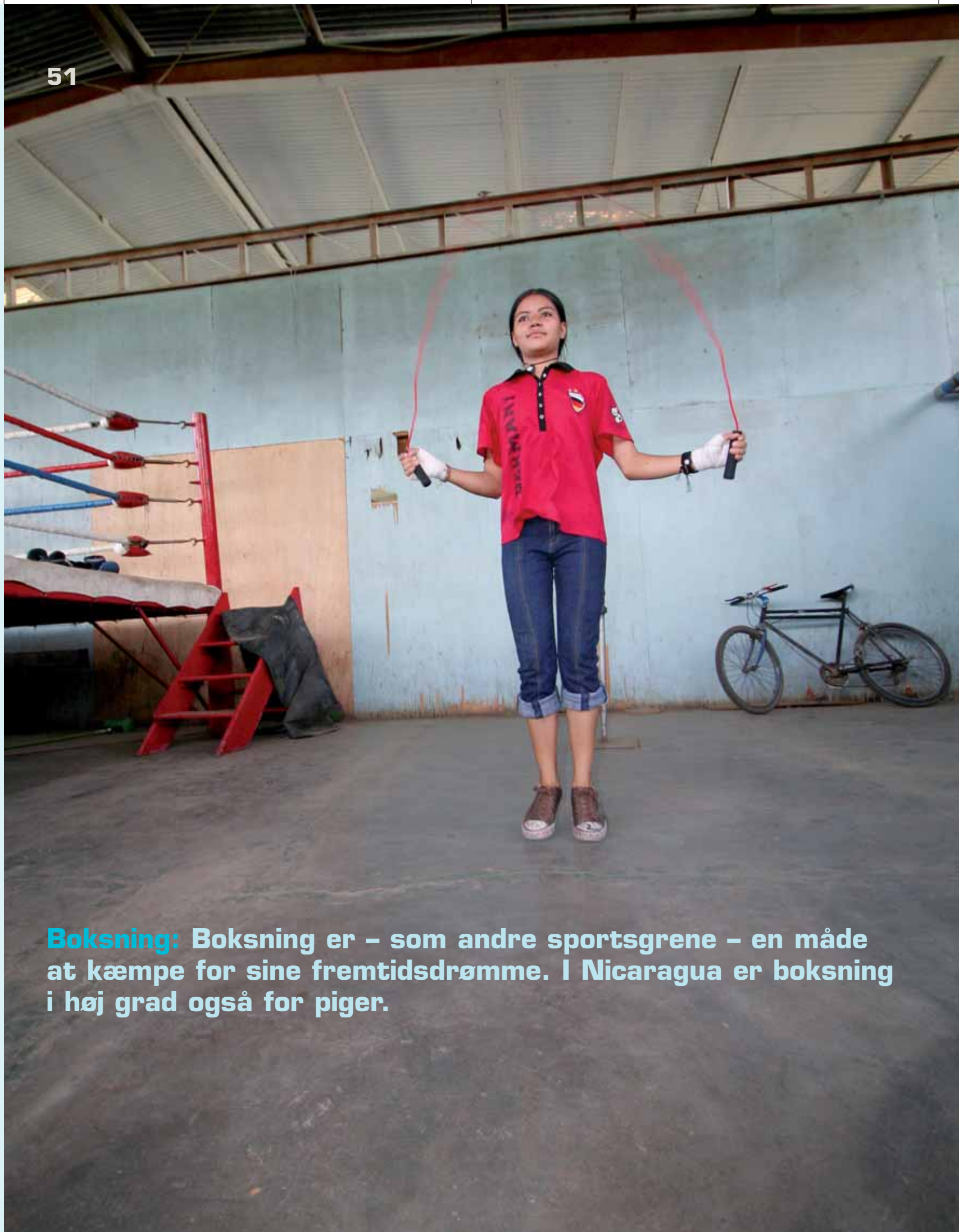
Føler du dig som et fremgangsrigt, ungt menneske? Nej, ikke endnu, men jeg tror, at jeg vil kunne svare ja til det en gang i fremtiden. Jeg skal afslutte min uddannelse, det er meget vigtigt. Det ville hjælpe mig i mit arbejde med miljøbevægelsen. Det er en frustration for mig, at være ansvarlig for alle de unge, som er med i miljøbevægelsen. Der er mange store beslutninger, som skal tages, og det gør mig usikker. Men det er da gået godt indtil videre.

På hvilken måde har dit arbejde

givet dig tilfredsstillelse? Jeg har lært nogle fantastiske personer at kende. Jeg har fået lov til at arbejde i flere forskellige projekter. Jeg møder nogle gange unge mennesker, som arbejder med andre organisationer, og de kommer til mig og spørger, om et eller andet og siger til mig, "Rafael, jeg har lige fundet det her dokument, og vi fandt dit navn." Det giver mig styrke. Det drejer sig ikke kun om at udtænke, hvordan tingene skal være, men også om at deltage og virkelig lære sig noget nyt. På den måde vokser jeg som menneske. Jeg bliver set af andre. Mit arbejde for miljøbevægelsen åbner nye døre for mig, og jeg lærer nye mennesker at kende. På den måde har denne periode i mit liv været fascinerende.

Har du været i udlandet? Sidste år var jeg i Guatemala. Vi tog af sted for at fortælle om vores erfaringer med Nicaraguas miljøplan. Det var den, som parlamentskandidaterne havde skrevet under på op til valget, og som senere blev vedtaget af præsidenten.

Jeg har også været i Costa Rica og mødt forskere, som jeg aldrig havde forestillet mig, at jeg skulle møde. Vi diskuterede beskyttelse af hvalerne og barden. Snart skal jeg til Chile som observatør for civilsamfundet, og i oktober tager jeg muligvis til Spanien til en verdenskongres om naturbeskyttelse. Så ja, mit arbejde for miljøbevægelsen åbner døre for mig, og herfra er det bare fremad! ■



Boksning: Boksning er – som andre sportsgrene – en måde at kæmpe for sine fremtidsdrømme. I Nicaragua er boksning i høj grad også for piger.





Jujude Academia





